ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 315/85 *

I — Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά

Το άρθρο 11, δεύτερη παράγραφος, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων ορίζει τα εξής:

« Ο υπάλληλος που εισέρχεται στην υπηρεσία των Κοινοτήτων μετά τη λήξη των καθηκόντων του σε διοίκηση, σε εθνικό ή διεθνή οργανισμό ή σε επιχείρηση έχει την ευχέρεια, κατά το χρόνο της μονιμοποιήσεώς του, να καταβάλει στις Κοινότητες:

— είτε το στατιστικό [ασφαλιστικό] ισοδύναμο των δικαιωμάτων επί της συντάξεως αρχαιότητας [γήρατος] που είχε αποκτήσει στη διοίκηση, τον εθνικό ή διεθνή οργανισμό ή την επιχείρηση, όπου υπαγόταν,

— είτε το κατ' αποκοπή ποσό της εξαγοράς [τα επιστρεφόμενα ποσά των συνταξιοδοτικών εισφορών] που του οφείλεται από το ταμείο συντάξεως αυτής της διοικήσεως, του οργανισμού ή της επιχειρήσεως κατά το χρόνο της αποχωρήσεώς του.

Σε παρόμοια περίπτωση, το όργανο στο οποίο υπηρετεί ο υπάλληλος καθορίζει, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό μονιμοποιήσεως, τον αριθμό των συνταξίμων ετών που συνυπολογίζει σύμφωνα με το καθεστώς που τον διέπει, δυνάμει του χρόνου προϋπηρεσίας, βάσει του ποσού του στατιστικού ισοδυνάμου ή του κατ' αποκοπή ποσού της εξαγοράς. »

Όσον αφορά τα άτομα που προέρχονται από συνταξιοδοτικό σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών, ο νόμος του Λουξεμβούργου της 16ης Δεκεμβρίου 1963, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του νόμου της 14ης Μαρτίου 1979, ορίζει στο άρθρο 18 τα εξής:

« Όταν ο υπαγόμενος σε λουξεμβουργιανό συνταξιοδοτικό σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών μεταπηδά σε συνταξιοδοτικό σύστημα διεθνούς οργανισμού που προβλέπει την εξαγορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν πριν από το διορισμό του στο διεθνή αυτό οργανισμό, οι εισφορές που καταβλήθηκαν στο λουξεμβουργιανό συνταξιοδοτικό σύστημα μεταφέρονται κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου στο συνταξιοδοτικό σύστημα του διεθνούς οργανισμού εντόκως, με ανατοκισμό και ετήσιο επιτόκιο 4 % από τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους υπαγωγής στο συνταξιοδοτικό σύστημα. »

Ο νόμος της 14ης Μαρτίου 1979 άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 8, την πρώτη ημέρα του πρώτου μήνα μετά τη δημοσίευσή του στο Mémorial [Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου], με εξαίρεση τα σημεία 1 και 2 του πρώτου άρθρου, που άρχισαν να ισχύουν αναδρομικά από την 1η Αυγούστου 1974.

Όσον αφορά τους λουξεμβούργιους δημόσιους υπαλλήλους που αναλαμβάνουν υπηρεσία στις Κοινότητες, ο νόμος του Λουξεμβούργου της 27ης Αυγούστου 1977 ορίζει στο άρθρο 8, παράγραφος 2, τα εξής:

« Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν αποκλείουν την εφαρμογή των διατάξεων των συνταξιοδοτικών συστημάτων διεθνών οργανισμών οι οποίες ισχύουν στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου είτε απευθείας είτε κατόπιν συμφωνιών μεταξύ του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου και των οργανισμών αυτών και οι οποίες προβλέπουν ότι ο

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υπάλληλος που αναλαμβάνει υπηρεσία στους οργανισμούς αυτούς έχει δικαίωμα να καταβάλει στους οργανισμούς αυτούς:

— είτε το ασφαλιστικό ισοδύναμο των δικαιωμάτων επί συντάξεως γήρατος που έχει αποκτήσει στην εθνική δημόσια υπηρεσία στην οποία εργαζόταν,

— είτε τα ποσά των συνταξιοδοτικών εισφορών που του οφείλονται κατά την αποχώρησή του.

Ο εν λόγω υπάλληλος μπορεί να επιλέξει είτε την εφαρμογή των διατάξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 (επανένταξη του υπαλλήλου στο λουξεμβουργιανό δημόσιο με καταβολή ενός ποσού συνταξιοδοτικών εισφορών για την ανάκτηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων) είτε την εφαρμογή των κανόνων του συνταξιοδοτικού συστήματος του διεθνούς οργανισμού στην υπηρεσία του οποίου εισήλθε, οι οποίοι εφαρμόζονται απευθείας στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, είτε την εφαρμογή της προαναφερθείσας συμφωνίας. »

Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δίνει στους υπαλλήλους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα και υπάγονταν σε συνταξιοδοτικό σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών το δικαίωμα να επιλέγουν σε όλες τις περιπτώσεις τη μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων και ότι η λουξεμβουργιανή νομοθεσία δεν προβλέπει τη δυνατότητα αυτή, προέβη με έγγραφο της 31ης Ιουλίου 1984 σε όχληση της κυβερνήσεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 169, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, και της ζήτησε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την παράβαση που είχε διαπιστώσει.

Με έγγραφο της 25ης Ιουλίου 1984, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου απάντησε ότι δεν συμφωνούσε με την άποψη της Επιτροπής και ότι με την έκδοση του νόμου της 14ης Μαρτίου 1979 είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που υπείχε από το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Στις 30 Απριλίου 1985 η Επιτροπή απηύθυνε προς την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 169, πρώτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΟΚ, αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία την κατηγορούσε ότι είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπείχε από τον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων. Επειδή η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου δεν απάντησε στην αιτιολογημένη αυτή γνώμη, η Επιτροπή άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου με δικόγραφο της 15ης Οκτωβρίου 1985.

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

Η προσφυγή της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 1985, πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Οκτωβρίου.

Με Διάταξη της 29ης Απριλίου 1986 το Δικαστήριο επέτρεψε στην κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και στην κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας να παρέμβουν υπέρ του καθού.

Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε πάντως την Επιτροπή και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου να απαντήσουν εγγράφως σε ορισμένα ερωτήματα. Οι διάδικοι απάντησαν στα ερωτήματα αυτά εντός των ταχθεισών προθεσμιών.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να αναγνωρίσει ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, αρνούμενο στους υπαλλήλους των Κοινοτήτων το δικαίωμα να μεταφέρουν σε όλες τις περιπτώσεις το

ασφαλιστικό ισοδύναμο, όπως προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού 259/68 του Συμβουλίου, περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων, παρέβη μία από τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

— να καταδικάσει το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

Η *κυβέρνηση του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να λάβει υπόψη του ότι το καθού επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου ως προς το παραδεκτό της προσφυγής της 15ης Οκτωβρίου 1985,

— να αποφανθεί ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τη Συνθήκη ΕΟΚ, επειδή δεν δίνει στους υπαλλήλους το δικαίωμα να επιλέξουν τη μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου των συνταξιοδοτικών τους δικαιωμάτων σε όλες τις περιπτώσεις, όπως ορίζει το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού 259/68 του Συμβουλίου, περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων,

— να καταδικάσει την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

1. Η *Επιτροπή*, η οποία τονίζει καταρχάς τις θεμελιώδεις διαφορές μεταξύ των δύο μεθόδων και των αποτελεσμάτων τους, υποστηρίζει ότι στο σύστημα του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως η μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου αποτελεί τον κανόνα, ενώ η επιστροφή των συνταξιοδοτικών εισφορών αποτελεί απλώς μια ειδική μέθοδο που λειτουργεί ως δίκτυ ασφαλείας. Το ασφαλιστικό ισοδύναμο δηλαδή είναι η μόνη τεχνική για τη μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων που εγγυάται τη μεταφορά των κεκτημένων δικαιωμάτων του υπαλλήλου. Αντίθετα, η επιστροφή των συνταξιοδοτικών εισφορών αφορά μόνο όσους αποχωρούν από ένα συνταξιοδοτικό σύστημα χωρίς να έχουν αποκτήσει δικαίωμα συντάξεως. Πράγματι, η επιστροφή των καταβληθεισών εισφορών απέχει πολύ από το να είναι πάντοτε ανάλογη προς τα κεκτημένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Στην περίπτωση π.χ. ενός συστήματος στο οποίο λαμβάνεται υπόψη η αύξηση του εισοδήματος λόγω αρχαιότητας και στο οποίο ο υπολογισμός των παροχών υπολογίζεται βάσει του τελευταίου μισθού, τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα κατ' ανάγκη διαφέρουν από τις εισφορές που καταβάλλονται στην αρχή της σταδιοδρομίας. Όσον αφορά το Caisse luxembourgeoise de pension des employés privés (Ταμείο συντάξεως των ιδιωτικών υπαλλήλων του Λουξεμβούργου, στο εξής: CPEP), οι εισφορές δεν καλύπτουν το τμήμα των κεκτημένων δικαιωμάτων που χρηματοδοτείται χωρίς την καταβολή εισφορών, π.χ. από το δημόσιο. Στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου η χρηματοδότηση της βασικής συντάξεως, η προσαρμογή προς το γενικό επίπεδο των μισθών, οι ειδικές « αυξήσεις » και τα πρόσθετα ποσά για την « ελάχιστη σύνταξη » (που δεν έχουν σημασία εν προκειμένω) βαρύνουν το δημόσιο και το κοινωνικό σύνολο. Ο νόμος της 23ης Μαΐου 1984 προβλέπει ότι το δημόσιο χρηματοδοτεί το ένα τρίτο των εισφορών.

Κατά την Επιτροπή, η έννοια της « εξαγοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων » καλύπτει συνήθως την περίπτωση κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος θέλει να κάνει χρήση της δυνατότητας να συνεχίσει τη σταδιοδρομία του στο νέο οργανισμό στον οποίο υπήχθη με την καταβολή ενός « κατ' αποκοπή ποσού εξαγοράς » που υπολογίζει ο οργανισμός αυτός,

με τη μορφή γενικά της αναδρομικής και κατ' αποκοπή καταβολής εισφορών. Αυτό ακριβώς είναι το σύστημα του νόμου του Λουξεμβούργου της 27ης Αυγούστου 1977, ο οποίος ρυθμίζει την περίπτωση του υπαλλήλου διεθνούς οργανισμού που επανέρχεται στην υπηρεσία του λουξεμβουργιανού δημοσίου. Το «κατ' αποκοπή ποσό της εξαγοράς» προβλέπεται από τον ίδιο νόμο με σκοπό να δοθεί στους υπαλλήλους που το επιθυμούν η δυνατότητα να εξακολουθήσουν να είναι ασφαλισμένοι. Σ' αυτές τις περιπτώσεις το κοινωνικό σύνολο αναλαμβάνει το βάρος που προκύπτει από την ανεπάρκεια των καταβληθεισών εισφορών. Αντίθετα, στο κοινοτικό σύστημα, που βασίζεται στην αρχή του ασφαλιστικού ισοδυνάμου, οι παροχές αποτελούν συνάρτηση των μεταφορών συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και μόνο. Αν η εθνική νομοθεσία προβλέπει την εξίσωση των δικαιωμάτων που έχει αποκτήσει ο ασφαλισμένος που αποχωρεί από ένα σύστημα, αποτελεί δυσμενή διάκριση εις βάρος του κοινοτικού υπαλλήλου το να μην έχει ο υπάλληλος αυτός αυτή τη δυνατότητα επιλογής για το λόγο και μόνο ότι είναι υπάλληλος των Κοινοτήτων.

Η Επιτροπή επικαλείται επίσης την αρχή της ισότητας των βαρών μεταξύ των κρατών μελών, απόρροια της οποίας είναι ότι όλα τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέπουν σε όλες τις περιπτώσεις τη δυνατότητα της μεταφοράς του ασφαλιστικού ισοδυνάμου. Πράγματι, αν δεν ήταν δυνατό να γίνει η μεταφορά αυτή, ο υπάλληλος θα είχε δικαίωμα να ζητήσει να ληφθούν πλήρως υπόψη για τη σταδιοδρομία του οι ασφαλιστικές αυτές περίοδοι, πράγμα που θα βάρυνε τον προϋπολογισμό της Κοινότητας.

Για να θεμελιώσει την άποψή της, η Επιτροπή αναφέρεται στη νομολογία του Δικαστηρίου και στη θέση που έλαβε κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξήγαγε στις αρχές του 1983 με τα κράτη μέλη, χωρίς πάντως να υποστηρίζει ότι το Δικαστήριο έχει ήδη επιλύσει το πρόβλημα που τίθεται εν προκειμένω.

Κατά την Επιτροπή, συνέπεια του συστήματος του Λουξεμβούργου είναι ότι ο λουξεμβούργιος ασφαλισμένος που προέρχεται από σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών και αναλαμβάνει υπηρεσία στις Κοινότητες υφίσταται διάκριση σε σχέση με το ίδιο πρόσωπο που αναλαμβάνει υπηρεσία στο λουξεμβουργιανό δημόσιο, αφού ο τελευταίος όχι μόνο διατηρεί τα δικαιώματά του, αλλά μπορεί να συνεχίσει τη σταδιοδρομία του με τα νέα του καθήκοντα. Η Επιτροπή επομένως αμφισβητεί ότι η νομοθεσία του Λουξεμβούργου παρέχει ένα σημαντικό πλεονέκτημα στους υπαλλήλους των διεθνών οργανισμών σε σχέση με τους κανονικούς ασφαλισμένους.

Η Επιτροπή θεωρεί επιπλέον ότι η έννοια του ασφαλιστικού ισοδυνάμου εφαρμόζεται σε κάθε σύστημα χρηματοδοτήσεως, και συγκεκριμένα στους οργανισμούς που υπόκεινται σε ένα δημόσιο σύστημα του οποίου ο κύριος χρηματοδότης είναι το δημόσιο.

Όσον αφορά το γεγονός ότι άσκησε προσφυγή λόγω παραβάσεως, μολονότι το επίμαχο ζήτημα εκκρεμούσε ήδη ενώπιον του Δικαστηρίου στα πλαίσια προδικαστικής υποθέσεως (υπόθεση 64/85, Watgen, απόφαση της 4ης Μαΐου 1988, Συλλογή 1988, σ. 2435), η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι με την άσκηση προσφυγής λόγω παραβάσεως επιδιώκονται συγκεκριμένοι και ιδιαίτεροι σκοποί και ότι επομένως η προσφυγή εν προκειμένω είναι παραδεκτή.

Η *κυβέρνηση του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου* αμφισβητεί καταρχάς τη σκοπιμότητα της προσφυγής λόγω παραβάσεως, αφού το επίμαχο ζήτημα αποτελεί το αντικείμενο διαφοράς που εκκρεμεί ήδη ενώπιον του Δικαστηρίου. Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου τονίζει ότι δεν θα παραλείψει να συμμορφωθεί με την απόφαση του Δικαστηρίου στη σχετική υπόθεση και δηλώνει στη συνέχεια ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστη-

ρίου όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής.

Επί της ουσίας η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ισχυρίζεται κατ' ουσία ότι, σύμφωνα με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και τη νομολογία του Δικαστηρίου, το δικαίωμα επιλογής που παρέχεται στους υπαλλήλους περιορίζεται στη δυνατότητα της μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και δεν επεκτείνεται και στους *τρόπους* του υπολογισμού τους, τους οποίους μπορεί να επιλέξει ο εθνικός νομοθέτης.

Όσον αφορά ειδικότερα τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, η κυβέρνηση του Μεγάλου Δουκάτου τονίζει ότι το άρθρο 7 του νόμου της 14ης Μαρτίου 1979 παρέχει σε όσους αποχωρούν από το συνταξιοδοτικό σύστημα του Λουξεμβούργου για να αναλάβουν καθήκοντα σε διεθνή οργανισμό το δικαίωμα επιλογής μεταξύ της διατηρήσεως των δικαιωμάτων τους και της μεταφοράς των καταβληθεισών εισφορών στο διεθνή οργανισμό. Μεταφέρονται δε όλες οι εισφορές, δηλαδή τόσο αυτές που κατέβαλε ο ασφαλισμένος όσο και αυτές που κατέβαλε ο εργοδότης. Επιπλέον, ο οφειλέτης οργανισμός καταβάλλει το μεταφερόμενο ποσό εντόκως, με επιτόκιο 4 % και ανατοκισμό. Η λύση αυτή παρέχει στους υπαλλήλους των διεθνών οργανισμών σημαντικό πλεονέκτημα σε σχέση με τους κανονικούς ασφαλισμένους, δεδομένου ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν δικαίωμα να τους επιστραφούν, μετά την ολοκλήρωση δοκιμαστικής περιόδου 30 μηνών, μόνο οι μισές από τις εισφορές που έχουν καταβληθεί και μάλιστα ατόκως. Εξάλλου, η δυνατότητα επιλογής του ασφαλιστικού ισοδυνάμου δεν υπάρχει στη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, στην οποία δεν απαντά η έννοια του ασφαλιστικού ισοδυνάμου.

Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου τονίζει εξάλλου ότι με το νόμο της 23ης Μαΐου 1984 μεταρρυθμίστηκε ο τρόπος χρηματοδοτήσεως των συνταξιοδοτικών συστημάτων που βασίζονται στην καταβολή εισφορών, καθιερώθηκε δε η αρχή της *διανομής* και καταργήθηκε η αρχή της *κεφαλαιοποιήσεως*. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, οι παροχές συντάξεων των σημερινών ασφαλισμένων καταβάλλονται από τις εισφορές των μελλοντικών ασφαλισμένων. Με το σύστημα αυτό δεν θα συμβιβαζόταν το να επιβαρυνθεί οικονομικά ήδη από τώρα με ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις ο συνταξιοδοτικός φορέας.

Αναλύοντας τέλος τη νομολογία του Δικαστηρίου, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η νομολογία δεν έχει επιλύσει ακόμη το επίμαχο ζήτημα. Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου αρνείται εξάλλου ότι υπάρχει οιαδήποτε διάκριση εις βάρος των υπαλλήλων των Κοινοτήτων σε σχέση προς τους ασφαλισμένους που αναλαμβάνουν υπηρεσία στο λουξεμβουργιανό δημόσιο, τονίζοντας ότι, κατά το άρθρο 18 του νόμου της 16ης Δεκεμβρίου 1963, και στις δύο περιπτώσεις πραγματοποιείται μεταφορά των εισφορών και συνεπώς η μεταχείριση του ασφαλισμένου που αποχωρεί από σύστημα βασιζόμενο στην καταβολή εισφορών είναι η ίδια. Αν τυχόν υφίσταται διάκριση εις βάρος του υπαλλήλου των Κοινοτήτων, η διάκριση αυτή θα οφείλεται στο σύστημα των Κοινοτήτων και μόνο.

Τέλος, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου παρατηρεί ότι μετά τη μεταρρύθμιση της χρηματοδοτήσεως του συνταξιοδοτικού συστήματος με το νόμο της 23ης Μαΐου 1984 οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοικήσεως δεν παρεμβαίνουν πλέον σε σχέση με τις παροχές, αλλά μόνο σε σχέση με τις εισφορές. Επομένως η αφετηρία των συλλογισμών της Επιτροπής ήταν εσφαλμένη, εσφαλμένα δε ήταν και τα συμπεράσματά της.

Η *κυβέρνηση της Γαλλικής Δημοκρατίας*, η οποία παρενέβη υπέρ της κυβερνήσεως του

Λουξεμβούργου, θεωρεί επίσης ότι η άποψη της Επιτροπής ότι η μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου είναι πάντοτε δυνατή δεν δικαιολογείται και δεν λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ των εθνικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Σε ένα σύστημα συγκεκριμένα που στηρίζεται στη *διανομή* — όπως αυτό που ισχύει στη Γαλλία — οι όροι ασφαλιστικό ισοδύναμο ή κεκτημένα δικαιώματα καθορισμένου ύψους παροχών δεν έχουν καμία έννοια. Πράγματι, στα συστήματα αυτά οι ενδιαφερόμενοι έχουν μόνο δικαιώματα επί της διανομής της περιουσίας που υφίσταται κατά την αποχώρησή τους από την υπηρεσία και η οποία εξαρτάται από το σύνολο των εισφορών που καταβάλλει ο ενεργός πληθυσμός. Έτσι οι εισφορές που έχουν καταβάλει δεν χρησιμεύουν παρά μόνο για τον υπολογισμό του ποσοστού των « τραβηκτικών δικαιωμάτων » που έχουν επί της περιουσίας αυτής. Κατά συνέπεια, εφόσον δεν υπάρχει ασφαλιστικό ισοδύναμο ή κεκτημένα δικαιώματα, η μόνη μέθοδος για τη μεταφορά των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων είναι η επιστροφή των εισφορών.

Η γαλλική κυβέρνηση θεωρεί επομένως, όπως ακριβώς και η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως έχει την έννοια ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν μεν το δικαίωμα να μεταφέρουν τα συνταξιοδοτικά τους δικαιώματα στο συνταξιοδοτικό σύστημα των Κοινοτήτων, όχι όμως και το δικαίωμα επιλογής μεταξύ των δύο προβλεπομένων τρόπων υπολογισμού. Αντίθετα, τον τρόπο για τη μεταφορά πρέπει να καθορίζει η εθνική νομοθεσία περί συντάξεων.

Η *κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* συμφωνεί με την άποψη αυτή. Παρατηρεί καταρχάς ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, αφορά μόνο τα συνταξιοδοτικά συστήματα των *εργαζομένων*. Κατά συνέπεια, δεν αφορά τα γενικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως στα πλαίσια των οποίων καταβάλλονται οι ασφαλιστικές παροχές γήρατος, ανεργίας και ασθένειας ή τα επιδόματα κοινωνικής ασφαλίσεως. Η προκειμένη διαφορά δεν αφορά επομένως το βρετανικό εθνικό γενικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως. Για το λόγο αυτό η βρετανική κυβέρνηση ζητεί από το Δικαστήριο να αποφύγει να εκδώσει υπερβολικά γενική απόφαση που θα μπορούσε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, εφαρμόζεται ευρέως σε όλα τα εθνικά ασφαλιστικά συστήματα, ανεξάρτητα από τη φύση τους· η απόφαση του Δικαστηρίου εν προκειμένω πρέπει να περιοριστεί στα συνταξιοδοτικά συστήματα που αφορούν τους εργαζομένους. Παράλληλα η βρετανική κυβέρνηση τονίζει τη σημασία που έχουν στο Ηνωμένο Βασίλειο τα συστήματα αυτά, των οποίων υφίστανται διάφορες κατηγορίες με χαρακτηριστικά που ποικίλλουν από το ένα στο άλλο. Αναλύοντας λεπτομερώς τα σημαντικότερα συστήματα που εφαρμόζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο, η βρετανική κυβέρνηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι *στα συστήματα που βασίζονται στον τελευταίο μισθό* είναι βεβαίως δυνατό να καθοριστεί το ασφαλιστικό ισοδύναμο, δεν είναι όμως δυνατό να υπολογιστεί το ποσό των επιστρεφομένων εισφορών, όπως έχουν οριστεί στην παλαιότερη νομολογία του Δικαστηρίου. Αντίθετα, στα συστήματα που στηρίζονται στην καταβολή εισφορών δεν υπάρχει ασφαλιστικό ισοδύναμο, ενώ είναι δυνατός ο καθορισμός του ποσού των επιστρεφομένων εισφορών. Για το λόγο αυτό δεν επιτρέπεται να θεωρηθεί η μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου ως γενικός κανόνας. Αν επομένως στον ενδιαφερόμενο δινόταν η δυνατότητα να επιλέξει το ασφαλιστικό ισοδύναμο, αυτό θα ισοδυναμούσε με την παροχή οφέλους για το οποίο ο ενδιαφερόμενος δεν έχει καταβάλει τίποτε και το οποίο βαρύνει τους

άλλους ασφαλισμένους του συστήματος από το οποίο αποχωρεί, το δε όφελος αυτό δεν θα μπορούσε να περιοριστεί μόνο στους υπαλλήλους που αναλαμβάνουν υπηρεσία στα κοινοτικά όργανα, αλλά θα έπρεπε να επεκταθεί και σε όλους τους άλλους δημοσίους υπαλλήλους.

Η βρετανική κυβέρνηση αναλύει καταρχάς την επίμαχη διάταξη καθώς και την παλαιότερη νομολογία του Δικαστηρίου και στη συνέχεια ισχυρίζεται ότι, προκειμένου να πληρούται η προϋπόθεση που έθεσε το Δικαστήριο με την προηγούμενη νομολογία του (απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1986, υπόθ. 171/84, Soma, Συλλογή 1986, σ. 173), δηλαδή η εξασφάλιση της «μεταβάσεως από ένα εθνικό σύστημα ασφαλίσεως στο κοινοτικό σύστημα», αρκεί ο υπάλληλος να έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση της μιας τουλάχιστον από τις δύο μεθόδους, χωρίς να χρειάζεται να έχει το δικαίωμα να επιλέξει ο ίδιος μεταξύ των δύο. Η λύση αυτή λαμβάνει πλήρως υπόψη τις διαφορές μεταξύ των μεθόδων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη σχετικά με τις συντάξεις γήρατος και που βασίζονται σε διαφορετικές μεθόδους καταβολής εισφορών στα συνταξιοδοτικά ταμεία. Η βρετανική κυβέρνηση επισημαίνει έτσι ότι το ασφαλιστικό ισοδύναμο μπορεί να μεταφέρεται σε όλες τις περιπτώσεις κεκτημένων δικαιωμάτων συνταξιοδοτήσεως, εφόσον τα δικαιώματα αυτά μπορούν να προσδιοριστούν και η σύνταξη θα εκκαθαριστεί μεταγενέστερα κατά την εθνική νομοθεσία. Αντίθετα, αν η σύνταξη δεν έχει καμία σχέση με το μισθό ή αν το ύψος της δεν μπορεί να καθοριστεί για κάποιο άλλο λόγο, οπότε είναι αδύνατος ο υπολογισμός του ασφαλιστικού ισοδυνάμου, δεν υπάρχει κεκτημένο δικαίωμα που να μπορεί να μεταφερθεί.

Επιπλέον, η βρετανική κυβέρνηση θεωρεί ότι ο πραγματικός σκοπός της Επιτροπής είναι η τροποποίηση της επίμαχης διάταξης, πράγμα όμως που δεν αποτελεί έργο του Δικαστηρίου, αλλά του Συμβουλίου, το οποίο πρέπει να εξετάσει τις διάφορες πρακτικές δυσκολίες που ανακύπτουν. Εν πάση περιπτώσει, το «δικαίωμα επιλογής» που επιθυμεί η Επιτροπή θα είχε εξαιρετικά σοβαρές συνέπειες, αν εφαρμοζόταν κατά σύστημα σε όλο το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τέλος, η βρετανική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι, εφόσον δεν υπάρχουν οι κατάλληλες διατάξεις στον κανονισμό υπηρεσιακής καταστάσεως, ούτε η μεταφορά του ασφαλιστικού ισοδυνάμου ούτε η μεταφορά των επιστραφέντων συνταξιοδοτικών εισφορών μπορούν να εξασφαλίσουν τη μεταφορά των «κεκτημένων δικαιωμάτων» του ενδιαφερομένου. Πράγματι, για τη μεταφορά αυτή θα έπρεπε να του αναγνωρίζονται στο κοινοτικό σύστημα τα ίδια συντάξιμα έτη που είχε και προηγουμένως, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη αξία του μεταφερομένου ποσού. Από το τελευταίο όμως εδάφιο της επίμαχης διάταξης προκύπτει ότι η Κοινότητα δεν έχει καμία τέτοια υποχρέωση. Κατά τα λοιπά η βρετανική κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι, ενόψει της αρχής της αμοιβαιότητας, η οποία έχει θεμελιώδη σημασία για την εξέλιξη της νομολογίας του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο δεν πρέπει να αναγνωρίσει τέτοιο δικαίωμα σε κανέναν κοινοτικό υπάλληλο για το λόγο και μόνο ότι είναι υπάλληλος των Κοινοτήτων.

K. Bahlmann
εισηγητής δικαστής